
יום ליום

תמונות-הווי ממדינת ישראל

***** מאת מרדכי עובדיהו *****

עם בני עמי המזרח המתעורר

שלל אורות ססגוניים בטעם מזרחי עוטים בהילה רומאנטית-אכסוטית את אלפי המסובין במסיבת-הגן הממלכתית. לכבוד אורחי חו"ל. ביום העצמאות למדינת ישראל.

בראש הקרואים — מאות אושפזיון, נציגים דיפלומאטיים מקבלי מילגות והכשרה מקצועית, מבני אפריקה ואסיה, שהתנערו זה לא כבר לעצמאות והמתעדים לקראתה.

צלילי-עוז "תרועה-לישראל" לבן-חיים, ואחריהם — פרק מן "העולם החדש" לדבורז'אק והעינים נאחזות במראה עולם חדש שמסביב: חברות-חבורות שלוחי עמי המזרח, שכנינו מקרוב ומרחוק, שנתקצו אלינו, ללמוד מדרכינו ומגסיונו הרענן

מחולות "הורה", הנרקדים בלהט ובחן-נעורים ע"י להקת "הפועל", וביחוד ריקוד ה"דאפקה", על צליליה וקצבה המזרחי, מסלקים חייץ אחר חייץ בין האורחים והמארחים.

ובגמר החלק הרשמי, לאחר לגימה בצוותא, בא קירוב לבבות, מתקשרות שיחות רעים.

מעגלים מעגלים משוחחים ישראלים, ותיקים וצעירים, עם יוצאי קניה וניגריה, ליבריה וסנאגאל, ילידי הפיליפינים וטאנגאניקה וזאנזיבאר. ראשית ההידברות — באנגלית ובצרפתית, אך הנה בת פיליפינים, שמראיה כסינית, פותחת לפתע עברית ובן-לווייתה עוזר על ידה. גם הבחור החינני מנאפאל מותר על האנגלית הרהוטה שבפיו ומעדיף לדבר עברית של "עולה חדש". מאוין לו, בארשת נבונה, דיפלומאטית מלידה, אדם ממושקף, שחור-פנים, ודומה, הוא מבין כל דיבור — זמחריש, כמצוות מעמדו הרם. ברוב ג'נטלמניות מגיש אורח עטוף-צבוענין, שחריצי-קעקע בלחיו — כוסות משקה קל לחבורת בנות, שמצחן משורטט ששר אדום לנוי.

צעירי קניה עליוזים מנסים להידבר עם בנות אפריקה הצרפתית בשברי לשון "פראנטש" ומשנתייאו מעמלם הם עוברים ל...עברית חופשית, וזו מקשרת בין שני המחנות. והישראלי הניצב בצד — לבו חם בו, כי הנה זכתה שפת-עבר להעניק מטבעות של חירות לבני-חורין, לשמש "קצינה מקשרת" בין עמים

ולאומים מרחוק נתקבצו אלינו... (ואימתי יבינו לרוחנו זו גם שכנינו מקרוב-
מקרוב?...)

בת-טאנגאניקה יפהפיה, שחזותה כבת-אירופה, ואכן מתברר, כי דם סבא גרמני
(טרום-טרום היטלרי...) זורם בעורקיה, אשת חבר הפארלאמנט ואם לשלושה
ילדים, שבאה לכאן להכשרה חקלאית, מלאה התפעלות מילדי ישראל, ה"צברים"
החמודים ועוקצנים.

מגשים עמוסי כריכים, מיצים ומשקאות קלים, בנאנות ופרייהדר הדורים,
מכל טוב תנובת הארץ, מובאים בשפעי-שפעים. (וירחב לב הישראלי — כי רחקנו
מאותם ימי-צנע, ודינו רב לנו לקיים מצוות הכנסת-אורחים מפרי עמלנו).
מתקרבות שעות-הנשף הקטנות ועדיין שיחות-רעים קולחות וקשה הפרידה.
סרנית ישראלית, צעירה שזופת-פנים (בת משק-עובדים?), נושקת פעם
ופעמיים לשפתי בת שחורה ונאוה, לבושת סארי, שנקודת-כסף משובצת באפה הקט.
— "זה המחזור השלישי שאני עושה עם האנשים האלה — ונקשרה נפשי בנפשם" —
אומרת היא לתומה.

שניים מניגריה ועמהם החמודה מטאנגאניקה רושמים לפנייהם נרגשים
כתובתו של זוג אמנים ישראלים — לביקור פרטי.

על הבמה — יוצאים בריקודי "הורה" ו"מאמבן" — קצינים ישראלים,
פקידות בכירות, עם צעירי אסיה ובנות אפריקה. זרועות-לובן משתלבות בחיבוקי
חום ושחור.

מחיאיות-כפיים רוגשות, כפיים לבנות עם שחורות, חומות עם לבנות
מתלוות לקצב המרקדים, בחום, בתום. ומעל הכול — מרחפת מלה עברית תמה,
בעלת שתי הברות רכות: ש-ל-י-ם, מלטפת ככנף-עדנה ברכת רעות ושלום לקרוב
ולרחוק — ש-ל-י-ם פשוטו כמשמעו...

כי מציון תצא רפואה

לבית-החולים האוניברסיטאי בירושלים, למחלקת השיקום, הגיע לטיפול
רפואי, מי ששימש בימי המימשל המאנדאטורי הבריטי נציג אחת הצירויות
מארצות-השפלה, האיש, משותק למחצה, שהובא משדה-התעופה בלזיית אחות
מארצו, נתאושש עדי-מהרה מדברי-ההרגעה של הפרופיסור ופמלייתו.

בימים הבאים מצא עידוד ביחסם הנלבב של האחיות והאחים וכל שאר
צוות העובדים. כדיפלומאט ותיק השולט בשפות-אירופה העיקריות, מצא בנקל
שפה משותפת כמעט עם כל העובדים, יוצאי שבעים גלויות ועתה מיטיב הנך
לרדת לטעמו של מאמר חז"ל: "צדקה עשה הקב"ה עם ישראל שפיוזן בין
האומות"...

— שני דברים הביאוני לכאן — אומר בחיוך טוב האיש (בעל תואר
אצילות), מחסידי אומות-העולם — האימון הרב שאני רוחש לרופאים הישראליים,
ושנית — אהבתי לארץ הזאת, ובייחוד לאקלימה החורפית...

ואוהב אנוכי גם את בני העם הזה, הגיבור והעמל, ואף את — זימרת הארץ, את שפע הפירות שנתברכה בהם אדמתכם הטובה, ובפרט את התפוזים, שעוד מעט יבשילו בשמש-החורף הנחמדה שלכם...
ובחמדה גלויה הוא טועם מן הקלמנטינה הטרייה, מביכורי פרי-ההדר...

„בר-מצוה" אצל פֶּאָרְטִיזָאָנִים

— לחיים! — משיקים כוסיות מי שהיו פֶּאָרְטִיזָאָנִים. לוחמי-יערות ומורדי-גיטאות, שנתכנסו מכל קצווי ארץ בשכונה התל-אביב, לחגיגת „בר-מצוה" אצל בנו של אחד מן החבורה.

האב המאושר, עמל-כפיים, אשר שם, בפֶּאָרְטִיזָאָנְקָה, הפליא לעשות בהעפת גשרים ובפיצוץ רכבות על מאות חיילי ס"ס, משמש באהבה ובענווה את מאות אורחיו, אחים לסבל ולנשק, שמהם תופסים עתה מקום נכבד בציבור ובמדינה.

חתן החגיגה, הצבר ה„בר-מצוה", קיבל, כמנהג, הרבה מתנות ספרים, אלא שבולט בהם מקומם של ספרי-זכרון מן השואה — למען יידע וילמד הבן-יקיר את כל תהום הזוועה, וכן את רום הנס, ובאילו דרכי-פלא ניצלו הוריו מגוב-ההשמדה.

אכן, את מעשי-הפלאים האלה ילמד הנער לדעת לא רק מן הספרים הללו. הוא עד-שמיעה להם גם כאן, בזרמי השיחות וקטעי הזכרונות הפורצים מפי המסובין.

הנה פלוני, מהנדס ואיש-ציבור נודע, טופח בחיבה על שכם אבי הנער, „בעל-השמחה", ואומר לו בהתרגשות שבגילופין, לאחר שהערה כוס י"ש רחבה, כמנהג הימים ההם, ביער:

— התזכור, אחא, כיצא שוגים היינו בחלומות קודחים, שם, בגיא-ההרג, איך „נשתגע" ונצא מן הכלים, אם אמנם יקרה הנס הגדול והנורא, ואנחנו נבלה אותם, את המרצחים... והנה, רואה אתה, החלומות לא שוא דיברו, והנס הגדול אירע, ואנחנו זכינו והגענו למדינת ישראל, ואנחנו בילינו את היטלר ואת גבלס ואייכמן, ואנחנו זוכים לגדל בנים לתורה ולחופה ולמעשים טובים... לחיים...!

